॥ द्रौपद्युवाच ॥ नमो धात्रे विधात्रे च यौ मोहश्चक्रतुस्तव । पितृपैतामहे वृत्ते वाढ्ये तेऽन्यथा मतिः ।
कर्म्मभिश्चिन्तितो लोको गत्यां गत्यां पृथग्विधः । तस्मात् कर्म्माणि नित्यानि लोभान्मोक्षं यियासति ।
नेह धर्म्मानृशंस्याभ्यां न क्षान्त्या नार्ज्जवेन च । पुरुषः श्रियमाप्नोति न घृणित्वेन कर्हिचित् ।
त्वाच्चेद्व्यसनमभ्यागादिदं भारत दुःसहं । यस्त्वं नार्हसि नापीमे भ्रातरस्ते महौजसः । ११२०
न हि तेऽध्यगमन् जातु तदानीं नाद्य भारत । धर्म्मात् प्रियतरं किञ्चिदपि चेज्जीवितादिह ।
धर्म्मार्थमेव ते राज्यं धर्म्मार्थं जीवितञ्च ते । ब्राह्मणा गुरवश्चैव जानन्त्यपि च देवताः ।
भीमसेनार्जुनौ चेमौ माद्रेयौ च मया सह । त्यजेस्त्वमिति मे बुद्धिर्नतु धर्म्मं परित्यजेः ।
राजानं धर्म्मगोप्तारं धर्म्मो रक्षति रक्षितः । इति मे श्रुतमार्य्याणां त्वान्तु मन्ये न रक्षति ।
अनन्या हि नरव्याघ्र नित्यदा धर्म्ममेव ते । बुद्धिः सततमन्वेति च्छायेव पुरुषं निजा । ११२५
नावमंस्था हि सदृशान्नावरान् श्रेयसः कुतः । अवाप्य पृथिवीं कृत्स्नां न ते शृङ्गमवर्द्धत ।
स्वाहाकारैः स्वधाभिश्च पूजाभिरपि च द्विजान् । दैवतानि पितॄंश्चैव सततं पार्थ सेवसे ।
ब्राह्मणाः सर्व्वकामैस्ते सततं पार्थ तर्पिताः । यतयो भाक्षिणश्चैव गृहस्थाश्चैव भारत ।
भुञ्जते रुक्मपात्रीभिर्यत्राहं परिचारिका । आरण्यकेभ्यो लौहानि भाजनानि प्रयच्छसि ।
नादेयं ब्राह्मणेभ्यस्ते गृहे किञ्चन विद्यते । यदिदं वैश्वदेवं ते शान्तये क्रियते गृहे । ११३०
तद्दत्वा तिथिभूतेभ्यो राजन् शिष्टेन जीवसि । दृष्टयः पशुबन्धाश्च काम्यनैमित्तिकाश्च ये ।
वर्त्तन्ते पाकयज्ञाश्च यज्ञकर्म्म च नित्यदा । अस्मिन्नपि महारण्ये विजने दस्युसेविते ।
राष्ट्रादपेत्य वसतो धर्म्मस्ते नावसीदति । अश्वमेधो राजसूयः पुण्डरीकोऽथ गोसवः ।
एतैरपि महायज्ञैरिष्टं ते भूरिदक्षिणैः । राजन् परीतया बुद्ध्या विषमेऽक्षपराजये ।
राज्यं वसून्यायुधानि भ्रातॄन्माञ्चापि निर्ज्जितः । ऋजोर्म्मृदोर्व्वदान्यस्य ह्रीमतः सत्यवादिनः । ११३५
कथमक्षव्यसनजा बुद्धिरापतिता तव । अतीव मोहमायाति मनश्च परिदूयते ।
निशाम्य ते दुःखमिदमिमाञ्चापदमीदृशीं । अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं ।
ईश्वरस्य वशे लोकास्तिष्ठन्ते नात्मनो यथा । धातैव खलु भूतानां सुखदुःखे प्रियाप्रिये ।
दधाति सर्व्वमीशानः पुरस्तात् शुक्रमुच्चरन् । यथा दारुमयी योषा नरवीर समाहिता ।
ईरयत्यङ्गमङ्गानि तथा राजन्निमाः प्रजाः । आकाश इव भूतानि व्याप्य सर्व्वाणि भारत । ११४०
ईश्वरो विदधातीह कल्याणं यच्च पापकं । शकुनिस्तन्तुबद्धो वा नियतोऽयमनीश्वरः ।
ईश्वरस्य वशे तिष्ठेन्नान्येषां नात्मनः प्रभुः । मणिःसूत्र इव प्रोतो नस्योत इव गोवृषः ।
धातुरादेशमन्वेति तन्मयो हि तदर्पणः । नात्माधीनो मनुष्योऽयं कालं भजति कञ्चन । स्रोतसो मध्यमापन्नः कूलाद्वृक्ष इव च्युतः ।
अज्ञो जन्तुरनीशोऽयमात्मनः सुखदुःखयोः । ईश्वरप्रेरितो गच्छेत् स्वर्गं नरकमेव च ।
यथा वायोस्तृणाग्राणि वशं यान्ति बलीयसः । धातुरेवं वशं यान्ति सर्व्वभूतानि भारत । ११४५